

КОНТРОЛЬ ЯК ДІАГНОСТИКА ПОПЕРЕДЖЕННЯ АНТИКРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ В ОРГАНІЗАЦІЯХ

асист. Сергієнко А.О., студент гр. Ф-01 Солодовніков С. М.

Проблема контролю, в антикризовому управлінні не нова, але досить актуальна в наш час, незважаючи на те що вже існує велика кількість робіт з цього питання. Кризових ситуацій в економіці не минути, саме тому підприємствам необхідне гарне антикризове управління, в якому не останнє місце посідає функція контролю.

Існують різні погляди учених на контроль. А. Мескон та М. Альберт зазначають, що контроль – це процес забезпечення організацією своєї мети. А. В. Шегда визначає контроль, як процес спостереження за тим, як підприємство рухається до наміченої мети, та корегування відхилень від мети. Також проблеми контролю в антикризовому управлінні підприємством розглядалися в працях провідних учених, таких як: Б.П. Масенко, Т.М. Афонченкова, О.І. Копилук, А.М. Штангрет, В.О. Василенко, Г.О. Крамаренко, З.Є. Шершньова, С.В. Оборська, О.О. Терещенко, Л.О. Ліго-ненко, Александрова Г.А, Родіонова Н.В., М. Стоун та ін. Аналіз наукових праць, та теоретичних концепцій, дозволяє зрозуміти, що існують актуальні задачі, пов'язані з контролем як однієї з основних функцій антикризового управління, які ще потребують вирішення та вдосконалення.

Контроль який існує в наш час на підприємствах, на нашу думку не відповідає сучасним вимогам економіки, оскільки базується на емпіричній діяльності та інтуїції керівників, хоча час диктує використання новітніх наукових методів в практичній діяльності підприємств. В нашій країні склалося негативне відношення до контролю, оскільки він проводиться не планомірно та не систематично, та носить суб'єктивний характер. Завданням внутрішнього контролю – є забезпечення реалізації поставлених завдань, безпосередньо практичними проблемами підприємства. Їх склад та зміст впливають й на організацію контролю. Контроль має забезпечувати не скільки збереження майна власника, скільки забезпечення ефективного управління на підприємстві, так вважали Ф. Брест та Л. І. Гомберг.

Внутрішній контроль на підприємстві здійснюється бухгалтерією або іншим структурним підрозділом, тобто персоналом, що безпосередню підпорядковується адміністрації, а отже такі працівники не зацікавлені та не в змозі викрити шкоду заподіяну діяльністю менеджерів чи будь-яких інших керівників. Саме тому на більшості вітчизняних підприємств бухгалтерський облік перетворився на формальність, замість засобу контролю за діяльністю підприємств. В нашій країні склалося негативне відношення до контролю, оскільки він проводиться не планомірно та не систематично, та носить суб'єктивний характер. На нашу думку така ситуація склалася в нашій країні як пережиток радянської системи управління на підприємстві, та не прийнятна для нашого часу. Також, на якість контролю безпосередню впливає рівень професіоналізму контролерів, тому потрібно залучати високо кваліфікованих робітників для проведення контролю. Більшість сучасних робітників контролюючих органів не мають достатньої кваліфікації для проведення ефективного контролю. На ефективність контролю впливає побудова контрольного процесу. Внутрішній контроль доцільно будувати на основі особистої відповідальності менеджерів кожного рівня за фінансові результати їх роботи за концепцією «центрів відповідальності», запровадженої Д. Хиггінсом. Керівник кожного центру несе фінансову відповідальність, за виконання покладених на нього повноважень. Згідно з цією теорією об'єктом контролю є людина, а на майно та функції робітників. Ми вважаємо що саме такого типу має бути контроль, оскільки він виключає службові зловживання вищого керівництва та підлеглих так, як застосовується система відповідальності за свою діяльність, та її результати.

Перед тим, як вводити нові більш ефективні методи контролю необхідно змінити самі погляди на контроль, він має виступати як необхідна складова ефективної діяльності підприємства, а не як покарання, що ми маємо на сьогодні. Ми пропонуємо створювати на підприємства окремі висококваліфіковані підрозділи аудиту, які не будуть підпорядковуватися на пряму керівництву підприємства, але на пряму будуть підпорядковуватися власникам, або засновникам, що на сам перед зацікавлені у розвитку підприємства та примноженні його прибутків. Цей крок хоча й простий, але є найбільш діючим в будь-якій організації. Оскільки дає змогу оцінювати діяльність менеджерів та їхній вклад у розвиток, своєчасно реагувати на проблеми, і знаходити шляхи їх вирішення, ще до настання кризових ситуацій. Також необхідно усунути у контролі: розрізненість не планомірність та не систематичність. Контроль має бути не лише своєчасним, а комплексним. Важливо пам'ятати, що за допомогою контролю можна діагностувати та знайти шляхи вирішення проблеми ще до її виникнення.

1. Калюга С. В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: монографія / Калюга С. В. – К., Ніка-центр, 2002. – 360 с.
2. Большой бухгалтерский словарь / [под. ред. А. Н. Азриляна.] – 4 -е издание дополненное и переработаное – М. : Ин-т новой экономики, 1999. – 1248 с.